

Sygn. I C 227/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Małgorzata Banaś
Protokolant:	sekretarz sądowy Małgorzata Bugiel

po rozpoznaniu w dniu 1 grudnia 2017 r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa H. S.

przeciwko Skarbowi Państwa – Zakładowi Karnemu w C.

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powoda H. S. na rzecz pozwanego Skarbu Państwa – Zakładu Karnego w C. kwotę 5.400 zł (słownie: pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;
3. zasądza od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Słupsku na rzecz adwokata A. R. (1) kwotę 3.600 zł (słownie: trzy tysiące sześćset złotych) powiększoną o należną stawkę podatku od towarów i usług tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego powoda udzielonego z urzędu.

Na oryginale właściwy podpis

Sygn. akt I C 227/17

UZASADNIENIE

Powód H. S. w pozwie wniesionym do Sądu Okręgowego w Koninie domagał się zasądzenia od pozwanego Skarbu Państwa – Zakładu Karnego w C. na swoją rzecz kwoty 200.000 zł z tytułem zadośćuczynienia za naruszenie jego dóbr osobistych.

W uzasadnieniu swojego żądania wskazał, że w okresie przebywania w pozwanej jednostce penitencjarnej Skarbu Państwa poczynając od dnia 19 października 2015r. nie zapewniono mu właściwych warunków po zakończonym leczeniu stomatologicznym, co spowodowało dalszy rozstrój zdrowia, a w konsekwencji jego pogorszenie. Nadto kwaterowany był w przepelnionych i źle wyposażonych celach mieszkalnych, w których na jednego osadzonego przypadało mniej niż 3m² powierzchni i w których nie było właściwej wentylacji, właściwego oświetlenia.

W konkluzji powyższego powód wywodził, że pozwany nie zapewnił mu humanitarnych warunków odbywania kary pozbawienia wolności, czym bezprawnie naruszył jego dobra osobiste w postaci godności, prywatności i intymności.

W odpowiedzi na pozew pozwany Skarb Państwa Zakład Karny w C., któremu Prokuratoria Generalna realizując obowiązek wynikający z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 roku o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz. U. 2016 poz. 2261) przekazała do prowadzenia sprawę, wniósł o oddalenie powództwa w całości jako bezzasadnego w stosunku do jednostki pozwanej, albowiem powód w okresie odbywania kary w Zakładzie Karnym w C. nigdy nie przebywał w warunkach przeludnienia, a pozostałe warunki dla odbywających karę skazanych są zgodne z obowiązującymi w tym zakresie Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości oraz wewnętrznymi zarządzeniami Dyrektora pozwanej placówki penitencjarnej. Na potwierdzenie swoich twierdzeń pozwany dołączył wyszczególnienie cel, w których przebywał powód z uwzględnieniem ich stanu osobowego oraz metrażu. Dodatkowo wskazał, że w każdej celi powód miał zapewniony odpowiedni sprzęt kwaterunkowy, miejsce do spania, odpowiednie warunki do utrzymania higieny, wymagany dopływ powietrza, oświetlenie i odpowiednią do pory roku temperaturę. Co do sformułowanego przez powoda zarzutu odnośnie niewłaściwej opieki zdrowotnej po zabiegu stomatologicznym wyjaśnił, że więzienna (...) zleciła podawanie skazanemu posiłków w postaci zmiksowanej. Z chwilą przyznania takiego posiłku referat żywnościowy jednostki wydawał powodowi posiłki zgodnie z zaleceniem lekarskim.

Postanowieniem z dnia 22 czerwca 2017r. Sąd Okręgowy w Koninie z uwagi na zarzut niewłaściwości miejscowej przekazał sprawę do dalszego prowadzenia Sądowi Okręgowemu w Słupsku.

Sąd ustalił co następuje:

Powód H. S. w okresie poczynając od dnia 29 października 2015r. odbywał w Zakładzie Karnym w C. karę pozbawienia wolności i był rozmieszczony w następujących celach;

- a) od dnia od dnia 29 października 2015r. do dnia 16 listopada 2015r. oddział mieszkalny (...), cela nr (...), metraż 24,28 m⁽²⁾ - 8 osadzonych;
- b) od dnia 16 listopada 2015r. do dnia 21 stycznia 2016r. - oddział mieszkalny (...), cela nr (...), metraż 10,86 m² - 3 osadzonych;
- c) od dnia 21 stycznia 2016r. do dnia 23 lutego 2016r. - oddział mieszkalny (...), cela nr (...), metraż 27,49 m⁽²⁾ - 9 osadzonych;
- d) od dnia 23 lutego 2016r. do dnia 26 kwietnia 2016r. - oddział mieszkalny (...), cela nr (...). metraż 24,01 m⁽²⁾-8 osadzonych;
- e) od dnia 26 kwietnia 2016r. do dnia 25 maja 2016r. - oddział mieszkalny (...), cela nr (...), 23.21 m⁽²⁾ - 7 osadzonych;
- f) od dnia 25 maja 2016r. do dnia 7 czerwca 2016r. - oddział mieszkalny (...), cela nr (...), metraż celi 8,05 m² - 2 osadzonych;
- g) od dnia 7 czerwca 2016r. do dnia 29 lipca 2016r. - oddział mieszkalny (...), cela nr (...), metraż 10,20 m⁽²⁾ - 3 osadzonych;
- h) od dnia 29 lipca 2016r. do dnia 16 sierpnia 2016r. - oddział mieszkalny (...), cela nr (...), metraż 10,20 m⁽²⁾ - 3 osadzonych;
- i) od dnia 17 sierpnia 2016r. do dnia 29 grudnia 2016r. - oddział mieszkalny (...), cela nr (...), metraż 10,20 m⁽²⁾ - 3 osadzonych;

j) od dnia 29 grudnia 2016r. do dnia 5 kwietnia 2017r. - oddział mieszkalny (...), cela nr (...), metraż 12,35 m² - 4 osadzonych.

Powód w trakcie osadzenia miał zapewnioną normę powierzchniową powyżej 3 m² i nie przebywał w warunkach przeludnienia.

Z dniem 5 kwietnia 2017r. powód został zwolniony z pozwanej jednostki z uwagi na orzeczoną przerwę w odbywaniu kary.

dowód: wydruk dwóch Przeglądarek historii rozmieszczenia powoda z Centralnej Bazy Danych Osób Pozbawionych Wolności N..N.k.57, Zarządzenia (...) Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 30 stycznia 2012r. w sprawie ustalania pojemności jednostek penitencjarnych k.58-61, notatka służbowa st. wychowawcy D. P.por. T. J. z dnia 11 maja 2017r. k.62, pismo z dnia 2.05.2017r. k. 33.

Urządzenia sanitarne były oddzielone od celi zabudową stałą. W celach, w których przebywał powód znajdowały się kąpiki sanitarne zapewniające możliwość zachowania intymności w trakcie zaspokajania potrzeb fizjologicznych. Dokonane przez pozwanego okresowe kontrole co do stanu higienicznego, warunków socjalnych i czystości cel nie potwierdziły odstępstw w tym zakresie.

Cele mieszkalne miały i mają dostateczny dopływ powietrza, tj. wymiana powietrza odbywa się za pomocą wentylacji grawitacyjnej nawiewno-wywiewnej, a w pawilonie mieszkalnym (...) mechanicznej oraz odpowiednią do pory roku temperaturę, min. + 20°C. Przewody kominowe pawilonów mieszkalnych są dopuszczone do eksploatacji, a wentylacja grawitacyjna wywiewno-nawiewna jak i mechaniczna jest sprawna. Na obniżenie temperatury w celach, a tym samym zwiększenie wilgotności ma wpływ m.in. nieodpowiednie wietrzenie cel, zasłanianie przez osadzonych otworów wentylacyjnych.

dowód; zeznania św. D. S. k. 172-173.

Porządek w celach mieszkalnych utrzymywany był i jest przez samych osadzonych, przy pomocy otrzymywanych środków czystości. Ilość otrzymywanych środków higieny i czystości wynika z przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych. Cele mieszkalne wyposażone są zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 grudnia 2016r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych oraz poprzedzającym je rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 stycznia 2014r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych. Ponadto umieszczenie sprzętu kwaterunkowego dokonane jest również w sposób zgodny z § 28 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności, który stanowi, że cela mieszkalna powinna być wyposażona w łóżko dla każdego skazanego, odpowiednią do liczby skazanych ilość stołów, szafek i taboretów oraz środków do utrzymania czystości w celi. Niezbędne urządzenia sanitarne sytuuje się w sposób zapewniający ich niekrepujące użytkowanie, z zastrzeżeniem art. 110 § 3 Kodeksu. Analogiczny zapis ujęty jest w obecnie obowiązującym rozporządzeniu Ministra sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2016r. w sprawie regulaminu organizacyjno porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności, a rozmieszczenie sprzętu kwaterunkowego jest z nim zgodne.

dowód; odpis protokołu nr (...) z dnia 2 kwietnia 2015 r. z okresowej kontroli stanu technicznej sprawności i wartości użytkowej oddziałów mieszkalnych (...) oraz (...) k.66-67, odpis protokołów z rocznej kontroli przewodów kominowych nr (...), (...), (...), (...) oraz (...) k.68-72, notatka służbowa instruktora D. K.Zakładu Karnego w C. chor. D. S. z dnia 17 maja 2017r. k.74-76, odpis protokołów kontroli nr (...), (...) oraz (...) przeprowadzonych przez Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny w C. k. 79-84, sprawozdania z wizytacji przeprowadzonych przez Sędziego Wojskowego Sądu Garnizonowego mjr. A. S. z dnia 25 września 2015r. i 12 maja 2017r. k. 130-134, sprawozdania z wizytacji przeprowadzonej przez Sędziego Sądu Okręgowego w S.W. G. z dnia 31 maja 2017r. k. 135-149.

Powód w jednostce penitencjarnej ma możliwość uczestniczenia w zajęciach rekreacyjnych, sportowych.

W dniu 29 października 2015r. powód przybył do Zakładu Karnego w C.. W jego książce medycznej brak było jakichkolwiek wpisów, dotyczących konieczności leczenia stomatologicznego.

W dniach 6 - 8 lutego 2016r. powód po raz pierwszy zgłosił się do lekarza z powodu bólu zębów. Otrzymał wówczas leki i został skierowany na RTG żuchwy. W dniu 10 lutego 2016r. w wykonanym badaniu RTG stwierdzono obecność starego materiału zespalającego. Następnie w dniu 19 lutego 2016r. powód został skierowany na konsultację do Poradni (...) S.w G.. W dniu 31 marca 2016r. konsultujący chirurg szczękowy Poradni (...) S.w G. zalecił usunięcie zespolenia w miejscu jego założenia. Konsultacja w Poradni (...) S.w P. miała miejsce dnia 30 maja 2016r. Powód został wówczas zakwalifikowany do usunięcia zespolenia w trybie planowym.

W dniach 16 - 17 sierpnia 2016r. powód przebywał w Klinice (...) w P., gdzie wykonano zabieg usunięcia starego zespolenia. W dniu 17 sierpnia 2016r. powód ponownie został przetransportowany do Zakładu Karnego w C.. Więzienna (...) zleciła podawanie skazanemu posiłków w postaci zmiksowanej. Z chwilą przyznania takiego posiłku referat żywnościowy jednostki wydawał powodowi posiłki zgodnie z zaleceniem lekarskim.

dowód; dokumentacja medyczna k. 92-97, notatka służbowa instruktora D. K.chor. A. R. (2) z dnia 17 maja 2017 r. k.85, odpis Przeglądarki wyżywienia powoda z Centralnej Bazy Danych Osób Pozbawionych Wolności N..N.k. 86.

Sąd zważył, co następuje.

W ocenie Sądu powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Odnosząc się do zgłoszonego powództwa, to precyzując rodzaj naruszonych dóbr, które – zdaniem powoda – uzasadnia roszczenie o zadośćuczynienie, pełnomocnik ustanowiony z urzędu powołał się na przepisy kodeksu cywilnego.

Z treści pozwu jednoznacznie wynikało, iż w opinii powoda zachowanie pozwanego naruszyło jego dobro osobiste w postaci godności osoby ludzkiej i prawa do intymności. Na gruncie prawa polskiego można uzasadnić żądanie powoda z tytułu zadośćuczynienia regulacją wynikającą z art. 23 i art. 24 k.c. w zw. z art. 448 k.c., bowiem pozwany zobowiązany był do zapewnienia powodowi takich warunków bytowych i sanitarnych, w których godność ludzka i prawo do intymności nie doznałyby istotnego uszczerbku.

Zauważyć jednak należy, iż na styku praw jednostki, a praw zagwarantowanych ogółowi niejednokrotnie dochodzi do problemu ograniczenia uprawnień jednostkowych celem zagwarantowania prawa ogółu, bądź też odwrotnie. W przypadku gdy dojdzie do konieczności ograniczenia praw jednostki, ograniczenia te muszą być każdorazowo uznane za niezbędne (konieczne) w demokratycznym państwie prawnym, ze względu na interes bezpieczeństwa publicznego, ochronę porządku prawnego lub prawa i wolności innych osób. Ograniczenia te precyzuje Konstytucja (art. 31 ust. 3 i art. 41 ust. 1), a także przepisy prawa międzynarodowego, które zostały ratyfikowane przez Polskę (w tym art. 9 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych czy art. 5 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności).

Indywidualizując powyższy problem na potrzeby niniejszego postępowania stwierdzić należy, że żadne z dóbr osobistych, także te wskazane przez powoda, nie mają charakteru absolutnego - bezwzględnego. W określonych przypadkach przepisy prawa mogą bowiem przewidywać ich uzasadnione ograniczenie. Do takiego uzasadnionego przypadku zaliczyć należy także stan jakim jest okres odbywania kary pozbawienia wolności. Oczywiście jest, iż już sama istota kary pozbawienia wolności polega na czasowym ograniczeniu wskazanych przez powoda dóbr osobistych. Ograniczenie to jednakże, jak sama nazwa wskazuje, nie ma charakteru całkowitego. Następuje tylko w tym zakresie, w jakim jest to konieczne dla zapewnienia realizacji dobra chronionego przez państwo, w tym zakresie, w jakim ograniczenie to można uznać jako normalny element kary pozbawienia wolności.

Obecnie brak jest przepisów rangi międzynarodowej, które regulowałyby ściśle kwestię warunków bytowych osób pozbawionych wolności. Brak jest przepisów, które w sposób konkretny wskazywałyby jakie ściśle określone warunki powinny obowiązywać w zakładach karnych państw sygnatariuszy. Wiele z nich wskazuje natomiast jakie ogólne standardy powinny spełniać pomieszczenia mieszkalne, dostrzegając ich znaczenie dla realizacji celów całości systemu penitencjarnego (por. N. Pawłowska, Prawo podmiotowe więźniów do powierzchni mieszkalnej Państwo i Prawo 2007/6 str. 85).

W tych okolicznościach każde z państw, w tym Polska, we własnym zakresie reguluje kwestie bytowe skazanych. Normy te są zmienne, zależne od wypadkowej uwarunkowań kulturowych, społecznych oraz ekonomicznych kraju. Każdorazowo jednak spełniają one przyjęte minima gwarancji praw jednostki, pomimo ich ograniczenia. W Polsce zasady odbywania kary pozbawienia wolności reguluje przede wszystkim ustawa z dnia 6 czerwca 1997 roku kodeks karny wykonawczy (Dz.U. Nr 90 poz. 557). Porusza ona między innymi takie kwestie jak cele wykonywania kary, rodzaje zakładów karnych, zasady wykonywania kary i jej indywidualizacja, prawa i obowiązki skazanego, zatrudnienie, nauczanie, działalność kulturalno-oświatową itp. Szczególne znaczenie z punktu widzenia zarzutów podniesionych przez powoda ma art. 110 § 2 kkw. W jego ramach ustawodawca zagwarantował, iż w celach mieszkalnych powierzchnia przypadająca na jednego skazanego nie może wynosić mniej niż 3 m. kw., cele muszą być wyposażone w odpowiedni sprzęt zapewniający warunki higieny, dostateczny dopływ świeżego powietrza, odpowiednią temperaturę i oświetlenie.

Zastrzec jednak należy, iż samo naruszenie powyższych norm nie może prowadzić do konstatacji, iż doszło do naruszenia konkretnego dobra osobistego. Brak jest w tym zakresie w opinii Sądu automatyzmu. Dobro osobiste samo w sobie bowiem nie jest wprost powiązane z normą prawną gwarantującą minimalne standardy dla osób odbywających karę pozbawienia wolności. Normy te mają jedynie gwarantować przestrzeganie dóbr osobistych. Ich naruszenie nie musi oznaczać, iż konkretne dobro osobiste rzeczywiście zostało naruszone, niewątpliwie jednak może prowadzić do takiegoż ustalenia in concreto.

Tak więc dla oceny czy nastąpiło naruszenie przepisów prawa konieczne jest kompleksowe zbadanie warunków pobytu skazanego. Dopiero ustalenie, że przeważająca większość elementów składających się na ogół warunków i rygorów pobytu podlega negatywnej kwalifikacji może stanowić o naruszeniu norm prawnych. Ocenie poddać należy więc nie tylko powierzchnię celi ale również liczbę osób w niej osadzonych, warunki sanitarne, możliwość zachowania prywatności, ilość czasu spędzanego poza celą, możliwość korzystania z zajęć sportowych, możliwość pracy, wiek, stan zdrowia, następstwa psychiczne i fizyczne. Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka kładzie nacisk na obiektywną ocenę przyczyny, skutków i zamiaru, nie zaś subiektywne odczucie dyskomfortu osadzonego.

Dla przyjęcia odpowiedzialności za zadośćuczynienia z tytułu naruszenie dóbr osobistych zgodnie z art. 24 k.c. konieczne jest zaistnienie 3 przesłanek, a więc oprócz bezprawności działania sprawcy również dwie inne przesłanki tj:

1. istnienia dobra osobistego podlegającego ochronie
2. jego naruszenia lub zagrożenia.

Bezprawność działania pozwanego jest objęta domniemaniem prawnym, co oznacza, że powód nie musi jej wykazywać. Samo zaś stwierdzenie bezprawności zachowania pozwanego jest tylko jedną z trzech przesłanek jego odpowiedzialności. Nie może więc samo przez się prowadzić do odpowiedzialności pozwanego. Odpowiedzialność ta powstaje dopiero z chwilą jednoczesnego spełnienia powyższych trzech przesłanek.

Zgodnie z ogólną zasadą dowodową wyrażoną w art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. w przedmiotowej sprawie ciężar wykazania istnienia dobra osobistego podlegającego ochronie oraz faktu jego naruszenia spoczywał na powodzie jako osobie, która z faktów tych wywodzi określone skutki prawne. Powód mógł wykazać powyższe fakty wszelakimi dowodami. W przypadku zaś skutecznego wykazania naruszenia dobra osobistego pozwany mógłby zwolnić się z odpowiedzialności

dopiero poprzez wykazanie, iż jego działanie (zaniechanie) nie miało charakteru bezprawnego – tj. było zgodne z wiążącym go prawem (domniemanie bezprawności działania).

Zważywszy na powyższe podkreślić należy, iż przy ocenie czy doszło do naruszenia dobra osobistego każdorazowo koniecznym jest kompleksowe zbadanie wszystkich warunków pobytu skazanego w zakładzie karnym. Powód w procesie dowodzenia nie może więc ograniczyć się jedynie do wykazania nieznacznych odstępstw od przyjętych przepisów. Te bowiem jak zaznaczono co do zasady nie mogą świadczyć o naruszeniu tegoż dobra.

Jeżeli więc powód dochodzi - tak jak w niniejszej sprawie - zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę wskutek naruszenia jego godności przez osadzenie go w celi więziennej bez zapewnienia minimalnej powierzchni przypadającej na jednego osadzonego i odpowiednich warunków sanitarnych oraz socjalnych, to na nim spoczywa ciężar dowodu osadzenia go w określonym czasie w takich warunkach i wynikłego stąd naruszenia jego godności oraz doznania krzywdy niemajątkowej. Zasadniczym skutkiem nałożenia na niego ciężaru dowodu tych faktów, jest oddalenie powództwa, gdy w sprawie nie dojdzie do ustalenia tych faktów. Konsekwencją spoczywania na powodzie - z wspomnianym skutkiem - ciężaru dowodu wskazanych faktów jest oczywiście także powinność zgłoszenia przez niego dotyczących tych faktów dowodów.

Wyjaśniwszy powyżej zasady dowodowe rządzące niniejszym procesem po pierwsze, dojść należy do wniosku, iż powód na którym spoczywał ciężar dowodu, nie dowiódł swych twierdzeń o złych warunkach socjalno – bytowych w czasie odbywania kary, albowiem w sprawie tej nie zaoferował dowodu, poza własnymi twierdzeniami w tym przedmiocie zawartymi w pozwie.

Złożenie pozwu było jedynym przejawem aktywności powoda w niniejszej sprawie. Z chwilą opuszczenia Zakładu Karnego w C. w dniu 5 kwietnia 2017r. o czym powód nie raczył już poinformować Sądu, całkowicie stracił on zainteresowanie niniejszą sprawą.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego przedstawionego przez pozwaną jednostkę wynika, że w czasie odbywania kary pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w C. powód miał zapewnione właściwe warunki socjalno – bytowe jak i zdrowotne, których na pewno nie miałyby zapewnionych na takim poziomie na wolności.

W ocenie Sądu powód nie udowodnił, aby warunki jego osadzenia nie odpowiadały wymogom art. 110 § 2 kkw w zakresie, w jakim przepis ten zobowiązuje do wyposażenia cel w odpowiedni sprzęt kwaterunkowy zapewniający osadzonemu odpowiednie warunki higieny, dostateczny dopływ powietrza i stosowną do pory roku temperaturę, według norm określonych dla pomieszczeń mieszkalnych, a także oświetlenie odpowiednie do czytania i wykonywania pracy.

Ze zgromadzonych w sprawie dowodów w postaci zeznań świadka, oraz dowodów z dokumentów przedłożonych przez stronę pozwaną, wynika, że pozwany w stosunku do powoda przestrzegał wymogów dotyczących wyposażenia cel. Przede wszystkim cele, wyposażone były w sprzęt kwaterunkowy zapewniający osadzonemu osobne miejsce do spania, odpowiednie miejsce do spożywania posiłków, odpowiednie warunki higieny, odpowiednie oświetlenie. Subiektywne odczucia powoda, że oświetlenie było nieodpowiednie, nie stanowi dowodu jakichkolwiek uchybień ze strony pozwanego.

Odnosząc się do podnoszonej przez powoda kwestii złego stanu cel mieszkalnych, w szczególności to że były one w niektórych miejscach zagrzybione, wskazać należy, iż także ten zarzut nie może sam w sobie stanowić o naruszeniu dóbr osobistych powoda. To, że część cel jest w istocie w stanie do remontu, jest zjawiskiem typowym dla budynków zakładów karnych. Nie oznacza to jednak, iż budynki czy cele nie spełniają podstawowych norm technicznych i sanitarnych. Z opisu dotyczącego stanu pomieszczeń i wyposażenia cel, wynika, że posiadają one odpowiednią i sprawną wentylację, podlegającą okresowym kontrolom ze strony zakładu kominiarskiego. Nadto z załączonych przez pozwanego protokołów z wizytacyjnej kontroli pomieszczeń wynika, że zasadnicze usterki dotyczyły wymiany drzwi czy malowania ścian. Warto w tym miejscu przywołać orzeczenie Sądu Najwyższego, w którym stwierdzono że nie narusza godności skazanego przebywanie okresowo w celi wymagającej remontu i nieodpowiadającej standardom

estetycznym i użytkowym, wynikające z ogólnej trudnej sytuacji materialnej zakładu karnego, obejmującej wiele osób odbywających karę pozbawienia wolności (wyrok SN z dnia 10 maja 2012 r., (...)). Jak wynika z zeznań św. D. S. cele mieszkalne w pawilonach mieszkalnych były i są malowane w przypadku stwierdzenia konieczności malowania i zgodnie z harmonogramem prac remontowo- konserwacyjnych. Usterki zgłaszane przez osadzonych, oddziałowych, wychowawców, komisję wizytującą wszystkie pomieszczenia pawilonów są naprawiane, usuwane przez służbę konserwacyjno-remontową działu kwatermistrzowskiego. Powód nigdy nie zgłaszał żadnych usterek ani skarg co do warunków odbywania kary. Wizytacja cel odbywa się raz w miesiącu (vide; k. 172-173 akt).

Powód nie przedstawił jakichkolwiek dowodów w postaci chociażby pism kierowanych do administracji pozwanego zakładu z zastrzeżeniami, że warunki bytowe w celach w których powód był osadzany wykaczały poza dolegliwości związane z istotą odbywania kary pozbawienia wolności.

Przypomnieć trzeba, że powód domagał się ochrony prawnej z uwagi na naruszenie - jego zdaniem - dóbr osobistych, w postaci: godności, prywatności, intymności i zdrowia. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 5 lipca 2012r. ujął to zagadnienie stwierdzając, że „otwarta lista chronionych prawnie dóbr osobistych została uzupełniona o uprawnienie do godnych warunków odbywania kary w zakładach karnych. Wskazane godne warunki obejmują również zapewnienie prywatności i intymności, m.in. związanych z potrzebami fizjologicznymi. Niemniej nie przewidują one zapewnienia samodzielności pomieszczeń przeznaczonych na toalety ani oddzielenia murem od pozostałej części celi (por. wyrok SN z dnia 5 lipca 2012 r., (...), niepublikowany, zamieszczony w LEX nr (...)). Powód nie wykazał i nie udowodnił, że odbywając karę pozbawienia wolności został pozbawiony prywatności i intymności.

W orzeczeniu z dnia 17 grudnia 1996 r. I (...), (...), nr 6-7, poz. 76 z glosą A. Z., P.. 1998, nr 1-2, s. 204 i nast., Sąd Najwyższy stwierdził zaś, iż rzeczą sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227) spoczywa na stronie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.).

Tym samym uznać należy, że Sąd nie miał w niniejszej sprawie obowiązku wyręczać czy też wspomagać powoda reprezentowanego przez profesjonalnego pełnomocnika w realizacji założonych przez niego celów procesowych.

W konsekwencji stwierdzić należy, że powód nie wykazał okoliczności przebywania w celi przeludnionej, lub by w inny sposób doszło do naruszenia jego godności czy prawa do intymności a w konsekwencji zasadności skutecznego domagania się ochrony w oparciu o art. 24 k.c. w związku z art. 448 k.c. i żądania z tego tytułu zadośćuczynienia, w konsekwencji czego sąd oddalił jego powództwo.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art.98 i art.108 k.p.c. Rozliczenie kosztów procesu nastąpiło w oparciu o faktyczne rozstrzygnięcie wyroku. Zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę jest zobowiązana zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie niezbędne koszty procesu. Zwolnienie od kosztów sądowych nie zwalnia strony od obowiązku zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi.

Do kosztów tych zalicza się zgodnie z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 98 § 3 k.p.c. wynagrodzenie radcy prawnego.

Zgodnie z treścią art.102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów lub nie obciążyć jej w ogóle kosztami. Natomiast według art.98 §1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. A zatem decydujące znaczenie dla obowiązku zwrotu kosztów procesu ma jego wynik, zaś wyjątek od powyższej ogólnej zasady przewiduje art.102 k.p.c., który pozwala w szczególnie uzasadnionych wypadkach na zasądzenie od strony przegrywającej tylko część kosztów lub nie obciążanie jej w ogóle kosztami, przy czym przepis

ten nie może być rozszerzająco wykładany i wyklucza uogólnianie, a może być stosowany w zależności od konkretnego przypadku.

Do kręgu okoliczności uzasadniających zastosowanie art. 102 należy zaliczyć zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu (dążenie do szybkiego zakończenia procesu, do szybkiego wyjaśnienia wszystkich istotnych faktów), jak i fakty leżące na zewnątrz procesu zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego. Okoliczności te powinny być oceniane z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego (por. postanowienie SN z dnia 14 stycznia 1974r., sygn. (...), LEX nr (...)).

Sąd nie znalazł podstaw do zastosowania przepisu art.102 k.p.c.

Na ocenę braku podstaw do zastosowania dobrodziejstwa art.102 k.p.c. miał wpływ postawa powoda, który tracąc zainteresowanie wywiedzionym przez siebie powództwem, a jednocześnie nie podejmując decyzji o jego wycofaniu, winien liczyć się z koniecznością poniesienia kosztów strony przeciwnej reprezentowanej przez fachowego pełnomocnika.

W myśl § 2 ust. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 października 2016r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych przy wartości przedmiotu sporu powyżej 200.000,00 zł minimalne wynagrodzenie wynosi 5.400 zł.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu Sąd orzekł na podstawie § 8 ust. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. poz. 1714).

Na oryginale właściwy podpis